

Δημοκρατικός Συναγερμός **Τομέας Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης**

Αναφορά μας: Τομ. 0111/04
Αναφορά σας

5 Νοεμβρίου 2004

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ **ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ**

Η διαφύλαξη του δικαιώματος των πολιτών να απολαμβάνουν έννομη προστασία από τα δικαστήρια προϋποθέτει δράσεις της Κυβέρνησης με θετικό και αποθετικό περιεχόμενο.

Επενδύουμε πολλά στην ευχερέστερη πρόσβαση του πολίτη στη δικαιοσύνη, στην διασφάλιση ταχύτερης και αποτελεσματικότερης απονομής της δικαιοσύνης, στον εκσυγχρονισμό των δομών και των λειτουργιών του σωφρονιστικού συστήματος, στη διευκόλυνση της διοίκησης, στην εκ των πραγμάτων ολοένα διευρυνόμενη και εντατικοποιούμενη διεθνή συνεργασία και στην αποτελεσματική διασύνδεση των επί μέρους τομέων του Κράτους που έχουν άμεση ή έμμεση σχέση με τη δικαιοσύνη, έτσι ώστε να διευκολύνεται συνολικά η επαφή του πολίτη με τη δικαιοσύνη και ευρύτερα με τη δημόσια διοίκηση.

Προτείνουμε :

- A. Η οικονομική αυτονόμηση της δικαστικής εξουσίας** θα συμβάλει στην περαιτέρω ενίσχυση της ανεξαρτησίας της δικαστικής εξουσίας και της θεσμικής αποστολής.
- B. Μέτρα για ταχεία απονομή της Δικαιοσύνης.** Για την ταχύτερη απονομή της δικαιοσύνης επιβάλλεται να ληφθούν τα πιο κάτω μέτρα.
  - 1. Η σύσταση Μόνιμης Επιτροπής Αναθεώρησης και Εκσυγχρονισμού του Δικαίου.**

2. **Η ίδρυση Νομικής Σχολής και Σχολής Δικαστών, καθώς και η διαβίου εκπαίδευση των δικαστών θα έχουν σαν αποτέλεσμα την βελτίωση του επιπέδου και την πληρέστερη απονομή της δικαιοσύνης.**
3. **Την συμπλήρωση του εκσυγχρονισμού του Δικαίου της Απόδειξης.**
4. **Εκσυγχρονισμός του συστήματος απονομής της δικαιοσύνης.**
Συγκρότηση μόνιμης επιτροπής εκσυγχρονισμού του συστήματος απονομής της δικαιοσύνης και των δικονομικών κανόνων.
5. **Ριζοσπαστικές αλλαγές στην οργάνωση, λειτουργία και διάρθρωση των Δικαστηρίων.**

Ειδικότερα προτείνουμε:

- την απλούστευση των δικαστικών διαδικασιών στις πολιτικές υποθέσεις και την σύσταση δικαστηρίων που θα εκδικάζουν υποθέσεις μικροδιαφορών.
  - τον εκσυγχρονισμό των κανόνων της ποινικής δικονομίας με στόχο την ταχύτερη εκδίκαση των ποινικών υποθέσεων και την αναδιοργάνωση των ποινικών δικαστηρίων με την κατάργηση των κακουργιοδικείων και την συγκρότηση δικαστηρίων που θα εκδικάζουν συγκεκριμένης κατηγορίας υποθέσεις.
6. **Αναθεώρηση και συμπλήρωση των μέτρων εκτέλεσης δικαστικών αποφάσεων χρηματικών απαιτήσεων, πριν την κατάργηση των φυλακιστηρίων.**
  7. **Αναδιοργάνωση του Ανωτάτου Δικαστηρίου και αναθεώρηση της δικαιοδοσίας του.**
    - Διαχωρισμό της δικαιοδοσίας Συνταγματικού και Διοικητικού Δικαστηρίου από τις άλλες δικαιοδοσίες με την επαναφορά του διαχωρισμού μεταξύ Ανωτάτου και Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου.
    - Σύσταση διοικητικού δικαστηρίου για εκδίκαση υποθέσεων αναθεωρητικής δικαιοδοσίας του άρθρου 146 του Συντάγματος.
    - Δημιουργία τριτοβάθμιας δικαιοδοσίας για εκδίκαση υποθέσεων για νομικούς λόγους.
  8. **Αναθεώρηση του τρόπου επιλογής των δικαστών και προαγωγής τους.**

9. Επέκταση του θεσμού της νομικής αρωγής, και σε άλλες δικαιοδοσίες όπως σε υποθέσεις εργατικών διαφορών, διοικητικού δικαίου και αστικών υποθέσεων καθώς και στις υποθέσεις που σχετίζονται με το σκάνδαλο του χρηματιστηρίου.

10. Συνεχή βελτίωση και επέκταση των δικαστικών κτιρίων.

11. Συνεργασία στους τομείς δικαιοσύνης, ασφάλειας και ελευθερίας. Προτείνουμε την ενδυνάμωση της συνεργασίας στους τομείς δικαιοσύνης, ασφάλειας και ελευθερίας και την εντατικοποίηση της δικαστικής συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών της Ε.Ε., καθώς και την θέσπιση θέσης Ευρωπαϊού Εισαγγελέα.

- **Δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις** με την αμοιβαία αναγνώριση δικαστικών αποφάσεων και την προσέγγιση των ποινικών νομοθεσιών των Κρατών Μελών, συμπεριλαμβανομένων των ποινών στους τομείς του οργανωμένου εγκλήματος, της τρομοκρατίας και της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών.
- **Δικαστική συνεργασία στις αστικές υποθέσεις,** η οποία περιλαμβάνει μεταξύ άλλων: α) τη βελτίωση και απλούστευση του συστήματος διασυννοριακής επίδοσης ή κοινοποίησης δικαστικών και εξωδίκων πράξεων, της συνεργασίας κατά την αποδεικτική διαδικασία και της αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, β) την προώθηση της συμβατότητας των κανόνων που εφαρμόζονται στα Κράτη Μέλη, και γ) την εξάλειψη των εμποδίων για την ομαλή διεξαγωγή πολιτικών δικών.
- **Ευρωπαϊκά Δικαστικά Δίκτυα σε ποινικές και αστικές υποθέσεις και της μονάδας Eurojust.**

Γ. Δικαιοσύνη της Πληροφορίας. Η εκπόνηση προγράμματος μηχανογράφησης του δικαστικού έργου και εισαγωγής της πληροφορικής και της σύγχρονης τεχνολογίας στα Δικαστήρια με βάση συγκεκριμένο επιχειρησιακό σχέδιο το οποίο θα έχει σαν στόχο την υλοποίηση του κατά προτεραιότητα. Για την υλοποίηση του προγράμματος «Δικαιοσύνη της Πληροφορίας» προτείνουμε την σύσταση ενός επιχειρησιακού σχεδιασμού στο οποίο θα εξειδικεύονται οι τομείς δράσεις και τα μέτρα υλοποίησης του στην βάση υποπρογραμμάτων.

Αυτά είναι:

- η επέκταση και ενίσχυση της βιβλιοθήκης των δικαστηρίων με ηλεκτρονικά μέσα.
- η μηχανογράφηση όλων των σταδίων της δίκης περιλαμβανομένης και της εκτέλεσης των δικαστικών αποφάσεων.

- η τήρηση στατιστικών στοιχείων και παρακολούθηση του επιτελούμενου έργου.
- η επέκταση της ηλεκτρονικής τράπεζας δικαστικών αποφάσεων και σε αποφάσεις των ευρωπαϊκών δικαστηρίων
- η ηλεκτρονική αρχειοθέτηση όλης της πρωτογενούς και δευτερογενούς νομοθεσίας και άλλων Κυβερνητικών αποφάσεων και η χρήση του μέσω του διαδικτύου από το κοινό.
- η μηχανογραφημένη τήρηση των πρακτικών των δικαστηρίων.
- η μηχανογράφηση των γραφειακών εργασιών των δικαστηρίων.
- η δημιουργία διαδικτυακών υποδομών για τον αυτοματισμό της επικοινωνίας με την Ε.Ε.

Δ. Διασφάλιση Ευαίσθητων Προσωπικών Δεδομένων Το μεγαλύτερο μέρος των αρχείων των Υπηρεσιών του Υπουργείου και των Δικαστηρίων περιέχουν στοιχεία τα οποία είναι ιδιαίτερα προσωπικού χαρακτήρα και δεν επιτρέπεται η κοινοποίησή τους σε τρίτους παρά μόνο σε ειδικές περιπτώσεις. Οι αρχές που θέτει η νομοθεσία και η Επίτροπος Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα πρέπει συνεπώς να υιοθετούνται πλήρως.

Ε. Αναθεώρηση του Ποινικού Κώδικα και εκσυγχρονισμός των ποινών. Επιτακτική προβάλλει η ανάγκη για αναθεώρηση και εκσυγχρονισμό του Ποινικού Κώδικα με την κατάργηση ορισμένων ποινικών αδικημάτων και την εισαγωγή νέων, με την αναθεώρηση ορισμένων ποινών και την υιοθέτηση υποκατάστατων ποινών της στερητικής της ελευθερίας ποινής. Η ολοκληρωμένη απονομή δικαιοσύνης επιβάλλει την λήψη των αναγκαίων μέτρων τα οποία θα κατοχυρώνουν όχι μόνο τα δικαιώματα του θύτη αλλά και του θύματος μιας ποινικά κολάσιμης πράξης.

ΣΤ. Διεθνοποίηση του Εγκλήματος. Προκύπτουν συνεχώς νέες μορφές εγκληματικότητας που εκδηλώνονται σε περισσότερες της μιας εδαφικές επικράτειες. Η αντιμετώπιση των φαινομένων αυτών οδηγεί στην επέκταση διακρατικών συνεργασιών και προώθηση διασυνοριακής εφαρμογής προληπτικών και κατασταλτικών μεθόδων στο πλαίσιο της παροχής δικαστικής συνδρομής.

Ζ. Έγκλημα στον Κυβερνοχώρο (Cyber Crime) Τα πλέον συνηθισμένα εγκλήματα που διαπράττονται στον κυβερνοχώρο είναι: οι απάτες με πιστωτικές κάρτες, η διακίνηση παιδικής πορνογραφίας, εγκλήματα κατά της

Εθνικής Ασφάλειας (οδηγίες για κατασκευή βομβών), οδηγίες για παρασκευή ναρκωτικών, παράνομη διείσδυση και πρόσβαση σε ξένα δεδομένα (hacking), μόλυνση και καταστροφή δεδομένων με ιούς. Η αποτελεσματική αντιμετώπιση του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο καθιστά απαραίτητο τον εκσυγχρονισμό του νομοθετικού πλαισίου και τη θέσπιση διατάξεων που να θέτουν όρια στη συμπεριφορά εκείνων που δρουν στο διαδίκτυο, λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη την ελεύθερη διακίνηση των ιδεών και τις λοιπές συνταγματικές αρχές προστασίας του πολίτη.

Η. Σχέσεις Πολίτη και Δικαιοσύνης. Η ταξινόμηση όλων των πληροφοριών που είναι χρήσιμες για το πολίτη στις σχέσεις του με υπηρεσίες της δικαιοσύνης και την ενημέρωση του σε πρακτικά θέματα που τον απασχολούν και τον αφορούν, αποτελεί κύρια ευθύνη και αρμοδιότητα του Υπουργείου. Ένας οδηγός θα αποτελέσει χρήσιμο εργαλείο για την εξυπηρέτηση του πολίτη στις συναλλαγές του με τις υπηρεσίες του Υπουργείου και την προστασία των δικαιωμάτων του.

Θ. Ολοκλήρωση και εκσυγχρονισμός του κράτους δικαίου. Ανάπτυξη ουσιαστικής νομοθετικής πρωτοβουλίας σε βασικούς τομείς του δικαίου, όπου εμπεριέχεται και η εναρμόνιση των κανόνων της εσωτερικής έννομης τάξης προς τους κανόνες του διεθνούς δικαίου, καθώς και η ανάπτυξη θεσμικών δράσεων που διευρύνουν και σφυρηλατούν τον κύκλο των ατομικών δικαιωμάτων και ελευθεριών και ενδυναμώνουν εν γένει τη λειτουργία των δημοκρατικών θεσμών.

Ι. Ενοποίηση και κωδικοποίηση των νόμων.

Κ. Σύσταση δικαστηρίου ανηλίκων.

- **Προτείνουμε την παροχή βοήθειας σε ανήλικους** που βρίσκονται σε κίνδυνο, τη **βοήθεια στις οικογένειές τους**, την **επιβολή κυρώσεων** σε ανήλικους δράστες, καθώς και τη **διενέργεια διερευνητικής διαδικασίας** που στοχεύει να διαπιστώσει αν πρέπει να κατατάξει ένα ανήλικο άτομο στην κατηγορία των «ηθικά εκπεσόντων» ή των δραστήων αξιόποινων πράξεων επικουρούμενο από το Γραφείο Ευημερίας και από άτομα με ειδικές επιστημονικές γνώσεις
- Σε υποθέσεις ανηλίκων το Δικαστήριο μπορεί να διατάξει ενδεικτικά τα πιο κάτω **μέτρα αγωγής και σωφρονισμού**:
  - την επανόρθωση της προκληθείσας ζημιάς ή την έκφραση συγνώμης προς τον παθόντα ή την ανάληψη θέσης εκπαίδευσης ή εργασίας ή την επίδοση σε εργασίες ή την συμμετοχή σε κύκλο μαθημάτων κοινωνικής αγωγής ή την αποφυγή συγκεκριμένων περιοχών ή την αποχή από την χρήση οινοπνευματωδών ποτών ή άλλων τοξικών ουσιών
  - την υποβολή του υπό την υπεύθυνη επιμέλεια των γονέων ή του κηδεμόνα ή την ανάθεση της επιμέλειας του σε επιμελητή,

- την επιβολή επίπληξης,
- την τοποθέτησή του σε ίδρυμα το οποίο παρέχει επαγγελματική εκπαίδευση ή την τοποθέτηση του σε ανάδοχη οικογένεια,
- τη δήμευση αντικειμένων που αποκτήθηκαν με την τέλεση αξιόποινης πράξης

την εφαρμογή των μέτρων που προβλέπονται στο περί Κηδεμονίας και Άλλων Τρόπων Μεταχείρισης των Αδικοπραγούντων Νόμο, όπως η κοινοτική εργασία κ.α.